

HUWELIJKSFOMULIER

Johannes Nomsz (1776)¹

't Gaat vast dat lui die samen trouwen
Veel gekheid onderworpen zyn,
Zó dat 'er veel hunne ooren krouwen
Zelfs somtyds achter 't bedgordyn;
Dat meest voor 't eerst door echtgenooten
Met gretigheid word toegehaald,
Doch somtyds weder word ontsloten
Met wezens daar geen vreugd uitstraalt;
Dewyl, (om alles rond te zeggen,)
De bruijgôm , zonder veel gedruis,
Zyn Adams proefstuk af moet leggen,
In moeder Evaas gildehuis;
En de overlieden zyn daar keurig,
Men kan daar met geen jok volstaan;
Het dient daar alles netjes, geurig
En met een zeker *iets* gedaan,
Dat ieder juist niet meê kan deelen,
Doch 't geen een bruijgôm hebben moet:
Wil hy wat lang voor bruijgôm spelen,
Dan is 't een noodig poppengoed.
Men kon van menig ding gewagen
Dat jong getrouwde lui aan 't lyf
Gedurig dreigt zo fel te plagen,
Als Job geplaagd wierd door zyn wyf;
Doch ding voor ding hier uit te pluizen,
Omtrent all' 't geen op 't huwlyk zit,
Deed elk van u van hier verhuizen,
En roepen: "Welk een zot is dit!"
Vermits het den getrouwde luiden
Dan nimmer aan veel kruis ontbreekt,
Zal ik dit paar, tot troost, beduiden
Wat smart in 't eenzaam leven steekt.
Wat is een jonge kwant rampzalig
Zo lang hy gaat alleen naar bed!
Al is hy noch zo raar, zo malig,
Ik weet niet hoe! nooit heeft hy pret.
Het eind' waartoe hy is geschapen,
Speelt meest by nacht hem in het hoofd:
Hy krabt zich, schurkt en ligt te gapen,
En woelt, tot hy is afgesloofd.
All' ligt hy als een Turk te vloeken,
Hy moet zyn' troost, dit is gewis,
Aan hoofd- of lendekussen zoeken;
Men denke eens welk een last dit is!
En droomt hy al eens van zyn Keetje,
Of hoe zy heet, hy blyft in nood:

---

¹ Johannes Nomsz (1738-1803) Nederlands toneelschrijver, dichter en essayist. 'Huwelyks-formulier voor alle verliefde pastoren, en tot vermaak aller verliefde jonge verloofde paren, saamgesteld, op de synode, te Schuddebroek' in *Mengelwerk* (Amsterdam 1776 p 3-11)

De kwibus krygt geen enkel sneetje,
Al is zyn honger noch zo groot.
Hoe sterk hy in den droom moog' stoeijen,
Het gaat hem, hoe men 't overweeg'!
Als Faro met de vette koejen,
Waarvan hy melk noch boter kreeg.
Maar hoe is 't met een maagd geschapen,
Die meê door 't lot verwezen is
Om in haar jeugd alleen te slapen!
Verdient zy minder deerenis?
Neen, zeker niet! als nare droomen,
In lange nachten, haren geest
Op 't ledikant bestoken komen,
Wien klaagt zy, als zy is bevreesd?
Maar, (dit is noch het slimst van allen!)
Zy word by nacht eens door den dorst,
Wanneer ze alleen is, overvallen;
Al waar' zy 't kind ook van een' vorst,
Zy kan zichzelve onmooglyk redden,
't En zy ze met een pypkan slaapt;
Maar wie gebruikt die ooit in bedden?
Dat waar de kindren nageaapt!
En, och! wanneer, 'er dan eens brand is,
Zy kan niet zeggen: kyk eens uit!
En, daar 'er niemant by de hand is,
Kan zy slechts *denken* aan de spuit.
Dit zit 'er op alleen te leggen!
Nooit is 't vermaak, voor man of vrouw.
'k Zou duizend zaken kunnen zeggen,
Waardoor het haatlyk worden zou.
Maar 't is genoeg. Ja, by myn zolen!
Natuur heeft wonder wel gedaan,
Dat zy de menschen heeft bevolen,
Om jong gepaard naar bed te gaan.
Vermits gy twee verliefde lieden,
Die heden voor myn' preêkstoel staat,
Nu 't eenzaam slapen wilt ontvliesen,
Dat al te naar is, inderdaad!
Zo moet gy met bedaardheid hooren,
En met een stemmig aangezigt,
Hoe gy, die 't huwlyk hebt verkoren,
U hebt te kwyten van uw' pligt.
Voor eerst, zult gy, ô bruiigôm! weten,
Dat, als gy zyt te bed gegaan,
En 't brui洛夫olkje hebt vergeten,
De kaars terstond dient uitgedaan.
Want, inderdaad, door 't kaarsgeflonker
Wierd menig jeugdig paar bespied;
Een bruiigôm kwyt zich best in donker;
Vertrouw een party kwanten niet.
Ô 't Brui洛夫olkje is zo vol fratsen!
Zy kruipen somtyds achter 't bed,
En conterfyten uw grimatsen;
Dit 's andren dags een gantsche pret!
Voorts zult gy u zo dapper kwyten,

Als Mars zich ooit by Venus deed;
Zo zal de bruid u nooit verwyten,
Dat gy niet immer waart gereed.
Dit geeft veel stof tot huiskrakeelen,
Gelyk ik daadlyk heb gezeid.
Een die den bruiĝôm goed wil spelen,
Vertroost zyn bruid met Manlykheid.
Zo niet, dan heeft zy recht tot klagen;
Want ziet! zy weet waarom zy trouwt;
Niet om naar drieduids-koek te vragen,
Of om een koude schapenbout:
Zy wacht een' meester op den winkel,
En krygt zy dan een' armen knecht,
Zy merkt hem aan gelyk een' kinkel;
En heeft ze al niet een weinig recht?
Voorts zult gy nimmer knorren, kyven,
Of tieren; en, in 't kort gezeid,
Gy zult haar van haar ligchaam blyven,
Behalve in pure vrolykheid.
Daar tegen zult gy, juffer! weten,
Dat gy u tegen dezen kwant,
Met wien gy slapen wilt en eeten,
Zult houden op een' zagten trant.
Zeg niet, als hem de kop wat woest is:
"Ben jy het hoofd, ik ben de kap!"
En maak, zo hy al eens beroesd is,
Hem 't hoofd niet dol, door zotte klap.
Gy zijt een maaxsel van zyn ribben,
(Ten minste word u zo geleerd;)
Derhalve moet gy nimmer kribben,
Al staat hem 't hoofd al eens verkeerd.
Om alles in één woord te zeggen,
Hem past de broek: denk steeds hieraan!
't Past u voor hem u neêr te leggen,
Gelyk de hen doet voor den haan.
Bedenk, van 's avonds tot den morgen,
Moet de arme vent voor huis, en all'
Wat leeft en niet leeft angstig zorgen,
Ja zelfs tot voor uw' muizenval.
Vermits men u dan heeft doen hooren
Den huwlykspligt, excetera,
Zo is de vraag, of ge, als te voren,
Noch trouwen wilt? Zo antwoord, *Ja!*
Komt, valt dan neder op uw billen,
En zoent elkaêr eens, dat het klapt;
Terwyl wy wel eens drinken willen,
Dewyl men hier rood huisbier tapt.
De Pastoor drinkt, waarna by vervolgt.
Ik neem u die hier zyt vergaderd,
Dan tot getuigen, dat dees lui
Hier om te trouwen zyn genaderd,
Gedreven door een groene bui;
En dat gy, dit 's voorwaar geen gekken!
Hen neêr zaagt vallen met gemak,
Ja, als twee duifjes trekkebekken,

Op 't Meyprintje in onze Almanak.
Weshalve wy den bruiġôm vragen,
Of hy zichzelven voelt bekwaam,
Om tot den bruiloft toe te dragen
't Geen ieder bruid is aangenaam?
Wy moeten hier zyn woord gelooven,
Men verg' geen Atestatie! Dra,
Heer bruidegom! kyk eens naar boven,
Zie me aan: wat is uw antwoord? *Ja!*
Gy dan, om niet lang tyd te spillen,
Mejuffer bruid! voelt ge u bereid
Om, als 't uw' bruidegom zal willen,
Hem te ondergaan met Vrouwlykheid?
Zal hy by u in alle deelen,
Wel mogen in grasduinen gaan?
Zult gy met hem wel willen spelen
Op 't *Wippertje?* of, op 't hoogst voldaan,
Het spel van *Piekke, dalje, raven!*
Of met twee ballen en een' stok,
Wel willen spelen? En zyn gaven
Ontfangen, onder stoeijend jok?
Ontdek hierop vry uit uw mening;
Dat niets u thans met bloheid sla !
Hebt gy noch smaak in de echtvereening,
Vol zoete gekheid ! antwoord: *Ja!*
Dat moeder Venus u dan zegen'.
Dat Bacchus nooit uw huis verlaat'.
Dat niets dan voorspoed u bejegen'.
Roemt, tot uw dood, den echtenstaat!
Lang moet ge elkaêr genoeg geven!
Twee wiegen zy het noodig goed,
(En drie kakstoelen daar beneven.)
Waarvan ge eerlang u dienen moet.
En, dit 's, de wensch der vrinden samen,
Maakt van elkaêr een goed gebruik.
Ik zeg hierop met blydschap: *Amen!*
Waarna ik van myn' preêkstoel duik.